

ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU STARPNOZARU KOALĪCIJA

KONTEKSTS:

Jau kopš 2013.gada LAPAS sadarbībā ar dažādiem partneriem īsteno aktivitātes saistībā ar Ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM):

- interešu aizstāvību, sekojot līdzi IAM ieviešanai un izstrādājot priekšlikumus;
- sabiedrības informēšanu, organizējot informatīvas kampaņas un pasākumus, izstrādājot metodiskus un informatīvus materiālus;
- Latvijas pieredzes nodošanu ārvalstīs, uzstājoties starptautiskos pasākumos un vadot tematiskas mācības, izstrādājot starptautiskus projektus;
- dažādu grupu atbildības veicināšanu, apkopojot, publiskojot un starptautiski izplatot labās prakses piemērus - uzņēmēju, NVO un pašvaldību iniciatīvas IAM ieviešanai.

Šo gadu laikā ir izveidojusies pozitīva pastāvīga sadarbība ar Pārresoru koordinācijas centru, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Centrālo Statistikas pārvaldi, Latvijas Pašvaldību savienību, Latvijas Nacionālo bibliotēku, UNESCO Latvijas Nacionālo komiteju, augstskolām, nevalstiskajām organizācijām, izglītības iestādēm un jauniešu centriem, akadēmiķiem.

Arī atsevišķi LAPAS biedri - Izglītības iniciatīvu centrs (IIC), Zaļā Brīvība, KSA Latvija un citi - īsteno aktivitātes IAM ieviešanai.

Kopā ar sadarbības partneriem ir īstenoti simtiem pasākumu, kuros caur dažādām prizmām plašas un dažādas mērķa grupas ir guvušas ieskatu par IAM – valsts un pašvaldību darbinieki, skolēni un jaunieši, uzņēmēji, mēdiji un citi.

Arī starptautiskā līmenī ir atzinīgi novērtēts Latvijas un LAPAS vadītās ideju kopienas darbs IAM ieviešanas veicināšanā.

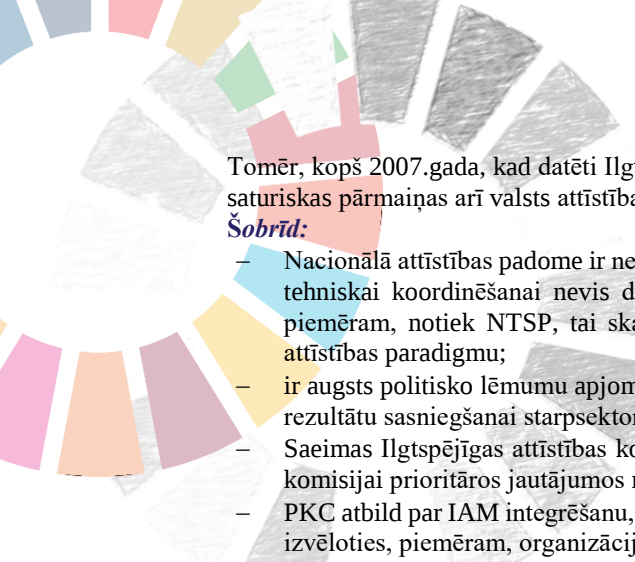
VIENLAIKUS PASTĀV ŠĀDI IZAICINĀJUMI:

- nav izveidoti pastāvīgi komunikācijas mehānismi, kas sekmētu visu pušu sadarbību IAM ieviešanā - tā pārsvarā ir “no pasākuma uz pasākumu”, tādējādi daudzas organizācijas un institūcijas nevar izmantot dažādas iespējas, jo par tām neuzzina vai uzzina par vēlu;
- IAM ieviešanā ir fragmentēta pieeja, jo katra institūcija darbojas savā jomā, virza “savus” mērķus, tādējādi zūdot kopējam līdzsvarotam skatījumam un iespējai ieviest sistēmiskas pārmaiņas, kas ir IAM būtība;
- globālā līmenī ir daudz iniciatīvu un politikas aktivitāšu IAM jomā, taču to izsekošanai un ieviešanai, papildus resursu piesaistei nepieciešams veltīt pietiekamus resursus arī nacionālā līmenī;
- Latvijā ir daudz pozitīvu piemēru par IAM ieviešanu, taču to popularizēšanai starptautiski pieprasa apzinātu rīcību;
- Latvijā nepastāv formālas starpnozaru darba grupas, koalīcijas vai citi mehānismi, kas sekmētu jomas mērķtiecīgu un fokusētu attīstību, ieviešanas monitoringu.

KOALĪCIJAS VEIDOŠANAS NEPIECIEŠAMĪBA:

ANO Ģenerālās asamblejas laikā tika organizēts blakuspasākums par nacionālo koalīciju un analoģu starpnozaru institūciju stiprināšanu, kur piedalījās Vācijas, Somijas, Spānijas institūciju pārstāvji, **uzsverot šādu institūciju izveides nozīmīgumu**. Ir izveidots arī starptautisks tīkls nacionālajām padomēm ilgtspējīgas attīstības jautājumos, kurā ir reģistrētas 55 valstis, tai skaitā, Lietuva un Igaunija.

Latvijā Ilgtspējīgas attīstības padomes funkcijas tika integrētas Nacionālajā attīstības padomē, kas pēc būtības atbilst labas pārvaldības principiem un politiku koordinācijas pieejai.

Tomēr, kopš 2007.gada, kad datēti Ilgtspējīgas attīstības padomes pēdējie protokoli, ir notikušas sistēmiskas un saturiskas pārmaiņas arī valsts attīstības plānošanā.

Šobrīd:

- Nacionālā attīstības padome ir neefektīva, jo tās darbība ir nonivelēta līdz Nacionālā attīstības plāna (NAP) tehniskai koordinēšanai nevis diskusijām par valsts attīstību pēc būtības. Vienlaikus šādas diskusijas, piemēram, notiek NTSP, tai skaitā, ļoti plašā tēmu lokā, būtībā institucionalizējot šauru ekonomiskās attīstības paradigmu;
- ir augsts politisko lēmumu apjoms NAP ieviešanā, tādējādi ir nozīmīgs arī pastāvīgs monitorings politikas rezultātu sasniegšanai starpsektorāli;
- Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijai ir zema iesaiste NAP uzraudzībā, tā tiek veikta fragmentāros un komisijai prioritāros jautājumos nevis pēc būtības;
- PKC atbild par IAM integrēšanu, taču starpnozaru sadarbība tiek veidota neformāla, to vada pati institūcija, izvēloties, piemēram, organizācijas, kas tiks iekļautas NAP izstrādes darba grupās.

PRIEKŠLIKUMI ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU STARPNOZARU KOALĪCIJAS DARBĪBAI

! 2018.gada rudenī tika veikta aptauja par koalīcijas izveidi IAM ieviešanā iesaistītajām pusēm, kas piedalījušās IAM pasākumos, un guva atbalstu šādas idejas īstenošanai.

Koalīcijas mērķis: atbalstīt Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu stratēģijās, politikās un aktivitātēs lokālā, nacionālā un starptautiskā līmenī.

Ilgttermiņa uzdevumi:

1. Interesu aizstāvības koordinēšana, veicinot sistēmisku starpnozaru politikas risinājumu ieviešanu.
2. Efektīvu sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, sekmējot starpnozaru sadarbību, nacionālo un starptautisko resursu piesaisti.
3. IAM ieviešanas uzraudzība un monitorings.
4. Latvijas IAM prakses popularizēšana starptautiskā līmenī.

Priekšlikumi īstermiņa darba plānam:

1. IAM integrācijas NAP izvērtējums.
2. Ārējās komunikācijas aktivitāšu iespēju apzināšana un koordinēšana.
3. Koalīcijas institucionālā mehānisma izveide.
4. Dalībnieku piesaiste koalīcijai.

Koalīcijas dalībnieki:

1. Organizāciju līmenis - valsts un pašvaldību institūcijas, NVO, uzņēmumi.
2. Individu līmenis – interesenti/eksperti un IAM idejas atbalstītāji.

Ieguvumi no dalības koalīcijā:

1. Atbalsts stratēģiskai un politiskai rīcībai.
2. Resursu koordinēšana un piesaiste IAM aktivitātēm.
3. Prakses atpazīstamība starptautiski.
4. Sadarbība kopīgam mērķim.

Koalīcijas darbības formas:

1. Regulāras sanāksmes vismaz 2 reizes gadā visiem dalībniekiem.
2. Tematiskās sadarbības darba grupas konkrētu interešu un aktivitāšu īstenošanai.
3. Pastāvīga iekšējās komunikācijas mehānisma izveide par iespējām, resursiem.
4. Ārējā komunikācija nacionāli un starptautiski.

Koalīcijas darbības uzturētājs – LAPAS.

Koalīcija vai izbeigt darbu, kad tās mērķi ir sasniegti vai citādi vienojoties.